

BÁO CÁO
Tham luận với chủ đề “Đổi mới phương pháp, nâng cao chất lượng hoạt động giám sát chuyên đề”

Thường trực HĐND huyện Đắk Mil

Thực hiện Kế hoạch số 08/KH-HĐND ngày 28/4/2022 của Thường trực HĐND tỉnh Đắk Nông về việc tổ chức Hội nghị Thường trực HĐND 02 cấp tỉnh, huyện lần thứ nhất nhiệm kỳ 2021 - 2026; Thường trực HĐND huyện Đắk Mil tham gia báo cáo tham luận với chủ đề “Đổi mới phương pháp, nâng cao chất lượng hoạt động giám sát chuyên đề” như sau:

Thưa quý vị đại biểu,

Thưa toàn thể Hội nghị!

Hôm nay, về dự Hội nghị Thường trực Hội đồng nhân dân 02 cấp tỉnh, huyện lần thứ nhất nhiệm kỳ 2021 - 2026, thay mặt Thường trực, các Ban của HĐND huyện Đắk Mil, tôi xin gửi đến quý vị đại biểu và toàn thể Hội nghị lời chúc sức khỏe, chúc Hội nghị chúng ta thành công tốt đẹp.

Thưa quý vị đại biểu,

Tại Hội nghị giao ban lần này Thường trực HĐND huyện Đắk Mil xin trao đổi, chia sẻ một số kinh nghiệm trong hoạt động giám sát và nêu ra một số vấn đề với mong muốn góp phần đổi mới phương thức, nâng cao chất lượng hoạt động giám sát chuyên đề.

Điều 113, Hiến pháp năm 2013 quy định: “*Hội đồng nhân dân là cơ quan quyền lực nhà nước ở địa phương, đại diện cho ý chí, nguyện vọng và quyền làm chủ của Nhân dân,... chịu trách nhiệm trước Nhân dân địa phương và cơ quan nhà nước cấp trên*” và “*giám sát việc tuân theo Hiến pháp và pháp luật ở địa phương và việc thực hiện nghị quyết của Hội đồng nhân dân*”. Để có cơ sở quyết định các vấn đề quan trọng của địa phương, HĐND phải thực hiện tốt chức năng giám sát. Chức năng này phải được cụ thể hóa bằng pháp luật, quy định cụ thể trách nhiệm của chủ thể giám sát và các đối tượng chịu sự giám sát. Đồng thời, hoạt động giám sát cũng cần cải tiến cho phù hợp với điều kiện thực tiễn nhằm không ngừng nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân.

Giám sát chuyên đề là một trong bốn hoạt động giám sát của Thường trực HĐND huyện, các Ban HĐND huyện, là hoạt động mang tính quyền lực nhà nước, nhằm mục đích bảo đảm cho pháp luật của nhà nước, nghị quyết của Hội đồng nhân dân được thực hiện đúng đắn, thống nhất và hiệu quả; kết quả giám sát có tác dụng tích cực trong việc giải quyết các vấn đề bức xúc ở địa phương. Qua giám sát nhằm phát hiện những sai phạm, hạn chế, thiếu sót, qua đó có biện pháp, giải pháp, chấn chỉnh, khắc phục kịp thời. Trong thời gian qua, hoạt động giám sát chuyên đề của Thường trực HĐND huyện, các Ban HĐND huyện đã có những chuyển biến tích cực, nhất là khi Luật hoạt động giám sát của Quốc hội và Hội đồng nhân dân được

ban hành năm 2015. Thường trực HĐND huyện, các Ban HĐND huyện đã chủ động xây dựng, triển khai hoạt động giám sát; chuẩn bị về thủ tục, nội dung để tiến hành các đợt giám sát chuyên đề chu đáo, kỹ lưỡng, chi tiết và đạt được nhiều kết quả thiết thực.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được hoạt động giám sát chuyên đề vẫn còn bộc lộ một số hạn chế như: Một số kiến nghị đưa ra còn chung chung, chưa nêu cụ thể giải pháp, chưa đưa ra thời gian cụ thể để triển khai thực hiện nên có nơi, có lúc các cơ quan, đơn vị chịu sự giám sát chưa nghiêm túc thực hiện các kiến nghị sau giám sát; việc chuẩn bị tài liệu, hồ sơ gửi trước cho các thành viên nghiên cứu trước các đợt giám sát có lúc chưa đảm bảo thời gian làm ảnh hưởng đến chất lượng, hiệu quả giám sát; việc sắp xếp thời gian tham gia các đợt giám sát của một số thành viên Ban chưa đầy đủ, liên tục; công tác chuẩn bị, tổng hợp nội dung báo cáo của các đơn vị được giám sát trước khi thực hiện nhiệm vụ giám sát, khảo sát còn gặp khó khăn; việc theo dõi, đôn đốc giải quyết các ý kiến, kiến nghị sau giám sát chưa quyết liệt; còn nhiều nội dung cử tri quan tâm, bức xúc nhưng chưa kịp thời tổ chức giám sát, khảo sát các vấn đề nóng, mới nảy sinh,...

Nhằm khắc phục những hạn chế nói trên, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động giám sát chuyên đề, Thường trực HĐND huyện Đắk Mil xin trao đổi một số nội dung cụ thể như sau:

1. Nâng cao nhận thức về hoạt động giám sát của HĐND

Để khắc phục kịp thời nhận thức này, cần tập trung tuyên truyền, giải thích, quán triệt cho các thành viên Đoàn giám sát, các đối tượng giám sát và cơ quan hành chính các cấp thấy được bản chất hoạt động giám sát của HĐND khác so với hoạt động thanh tra, kiểm tra của các cơ quan hành chính, điều này phải được cụ thể hóa trong việc xác định mục đích, yêu cầu của mỗi đợt giám sát, nội dung và phương thức tiến hành giám sát, những kết luận và đề xuất qua các đợt giám sát. Phải làm cho đối tượng giám sát thấy được ý nghĩa tích cực mang tính xây dựng trong công tác giám sát, coi giám sát là một việc làm cần thiết, thường xuyên, là cơ hội để xem xét, đánh giá đúng mức, khách quan quá trình thực hiện nhiệm vụ của đơn vị mình, từ đó hợp tác tích cực với Đoàn giám sát Hội đồng nhân dân.

2. Lựa chọn nội dung giám sát

- Vấn đề có ý nghĩa quyết định đến chất lượng và hiệu quả hoạt động giám sát là nội dung giám sát phải thiết thực và phù hợp với yêu cầu, nhiệm vụ của địa phương trong từng thời điểm; được các cấp, các ngành và dư luận xã hội quan tâm. Để làm được điều này thì nhất thiết phải có đủ thông tin, tức là thông qua quá trình công tác của mình, đại biểu phải thu thập, chọn lọc và xử lý thông tin từ thực tiễn, từ ý kiến, kiến nghị của cử tri, trên cơ sở đối chiếu với các quy định của pháp luật, xem xét, đánh giá một cách thận trọng, khách quan, phù hợp với tình hình và dự báo xu hướng phát triển kinh tế - xã hội. Nếu xét thấy có vấn đề bất cập, chưa phù hợp với thực tế, cần điều chỉnh, bổ sung, đại biểu HĐND đề nghị Thường trực HĐND tổng hợp trình HĐND xem xét, quyết định đưa vào

chương trình giám sát hoặc có thể tự tiến hành ngay việc giám sát, khảo sát theo quy định của pháp luật.

- Sau khi chương trình giám sát được HĐND thông qua, bước tiếp theo là cần sắp xếp thứ tự ưu tiên, tránh dàn trải, có thể kết hợp nhiều nội dung có liên quan vào một đợt giám sát, khảo sát, hạn chế ảnh hưởng đến hoạt động của cơ quan chấp hành, nhằm phát huy vị thế độc lập và vai trò đại diện của nhân dân.

3. Công tác chuẩn bị

- Xây dựng và ban hành chương trình giám sát năm của Thường trực Hội đồng nhân dân, các Ban của HĐND, cần chú ý đến việc sắp xếp thời gian, đơn vị, địa điểm sao cho hợp lý, khoa học, tránh chồng chéo, trùng lặp. Kế hoạch, đề cương giám sát phải được xây dựng thật cụ thể, chi tiết, tập trung vào các vấn đề trọng tâm, trọng điểm; xác định mốc thời gian báo cáo, yêu cầu cung cấp đầy đủ thông tin, số liệu và gửi đến cơ quan, đơn vị chịu sự giám sát và các đơn vị có liên theo quy định của pháp luật, nếu có thể sớm hơn càng tốt. Sau khi nhận được báo cáo của các đơn vị chịu sự giám sát, Văn phòng tổng hợp, đề xuất Thường trực HĐND, các Ban của HĐND xem xét, quyết định lựa chọn đơn vị, thời gian giám sát và các dự án, công trình, mô hình... cần kiểm tra thực tế. Nếu báo cáo không đảm bảo yêu cầu theo đề cương giám sát, Thường trực HĐND, các Ban của HĐND đề nghị đơn vị báo cáo bổ sung hoặc xây dựng lại báo cáo theo đúng yêu cầu đặt ra. Đối với những đơn vị không chấp hành, cần có chế tài, nhắc nhở, kiểm điểm nghiêm túc.

- Thành phần Đoàn giám sát phải tinh gọn, có sự tham gia đầy đủ của đại biểu HĐND có chuyên môn, đại biểu HĐND ứng cử trên địa bàn mà đoàn đến giám sát, khảo sát trực tiếp. Ngoài ra, tùy theo từng nội dung giám sát, khảo sát cụ thể, thành phần Đoàn giám sát có thể mời đại diện một số ngành, cá nhân có năng lực, kinh nghiệm, am hiểu sâu về nội dung giám sát tham gia.

4. Tổ chức giám sát

- Văn phòng HĐND và UBND huyện chịu trách nhiệm chuẩn bị các điều kiện; giữ mối liên hệ chặt chẽ với các đơn vị chịu sự giám sát, phục vụ tốt nhất hoạt động giám sát, khảo sát của Thường trực HĐND, các Ban của HĐND đúng theo kế hoạch.

- Khi tiến hành giám sát cần xem xét kỹ về công tác chỉ đạo điều hành và tổ chức thực hiện của UBND huyện, các cấp, các ngành liên quan trong việc chấp hành các chủ trương, chính sách, Nghị quyết của Huyện ủy, Nghị quyết HĐND.

Trên cơ sở báo cáo của các cơ quan chịu sự giám sát, cần có sự kiểm nghiệm thông qua giám sát, khảo sát thực tế; phân tích làm rõ những kết quả đạt được cần phát huy, những tồn tại, hạn chế cần khắc phục; xác định rõ nguyên nhân (*khách quan, chủ quan*) của những tồn tại, hạn chế để có cơ sở đề xuất giải pháp thực hiện; giám sát cần xác định rõ những bất cập của chính sách để đề xuất, kiến nghị tháo gỡ kịp thời.

Tại các buổi làm việc, Đoàn giám sát cần tổng hợp đầy đủ, cụ thể theo từng vấn đề, nêu rõ những ưu điểm, bất cập, hạn chế có ảnh hưởng trực tiếp hoặc gián tiếp đến quá trình triển khai thực hiện. Nhất là những vấn đề xuất phát qua việc thực hiện các nghị quyết của Trung ương, Tỉnh ủy, HĐND tỉnh, Huyện ủy, HĐND huyện, trên cơ sở đó cùng trao đổi với các đơn vị, địa phương thống nhất giải pháp xử lý. Đối với những bất cập, yếu kém thuộc về trách nhiệm của các cấp, các ngành trong quá trình tổ chức thực hiện phải yêu cầu UBND huyện, các đơn vị có liên quan tiếp thu, giải trình; đồng thời cùng trao đổi, thảo luận xác định rõ nguyên nhân và đi đến thống nhất các giải pháp khắc phục, tháo gỡ khó khăn và thời gian để giải quyết, xử lý dứt điểm, cuối cùng đoàn giám sát tổng hợp, hoàn thiện báo cáo. Báo cáo kết quả giám sát cần ngắn gọn, súc tích, đánh giá rõ về ưu điểm, hạn chế, khó khăn, vướng mắc, những kiến nghị cụ thể, rõ ràng để cơ quan cấp trên xem xét và các cơ quan chịu sự giám sát tiếp thu và chỉ đạo, thực hiện.

5. Sau khi kết thúc giám sát:

Sau khi kết thúc giám sát Thường trực HĐND, các Ban của HĐND phải thường xuyên theo dõi, đôn đốc các đơn vị có liên quan chỉ đạo, triển khai thực hiện các kiến nghị, kết luận qua giám sát đảm bảo kịp thời, hiệu quả và phải báo cáo kết quả thực hiện, xử lý, giải quyết đến HĐND.

Chất lượng, hiệu quả giám sát chính là hiệu lực thực hiện các kết luận, kiến nghị sau giám sát. Chất lượng của giám sát được đánh giá qua việc đưa ra các kết luận, kiến nghị đúng, hợp lý và có tính khả thi cao. Hiệu quả giám sát của HĐND thể hiện ở việc các kết luận, kiến nghị của HĐND được các cơ quan, tổ chức và cá nhân chịu sự giám sát thực hiện nghiêm chỉnh. Như vậy, chất lượng và hiệu lực giám sát được đảm bảo thì hiệu quả hoạt động giám sát sẽ được nâng lên. Đồng thời cần có những biện pháp xử lý đối với các đối tượng chịu sự giám sát không chấp hành nghiêm các kết luận, kiến nghị của đoàn giám sát.

Kính thưa quý vị đại biểu!

Để tiếp tục nâng cao hơn nữa hiệu quả giám sát chuyên đề, cùng với các giải pháp đang triển khai, HĐND huyện chú trọng bám sát chủ trương, nghị quyết của cấp ủy, nhất là các khâu đột phá, nhiệm vụ trọng tâm, các đề án, chương trình lớn của huyện để chủ động xây dựng chương trình, kế hoạch giám sát chuyên đề hàng năm với nội dung giám sát toàn diện, có trọng tâm, trọng điểm, sát với thực tiễn. Cùng với đó, tăng cường phối hợp chặt với các cơ quan, đơn vị và kiên quyết hơn trong đôn đốc, theo dõi, giám sát việc thực hiện các kiến nghị sau giám sát.

Trên đây là báo cáo tham luận của Thường trực HĐND huyện Đắk Mil về “Đổi mới phương pháp, nâng cao chất lượng hoạt động giám sát chuyên đề”. Xin chúc quý vị đại biểu sức khỏe, hạnh phúc, chúc Hội nghị thành công tốt đẹp.

Xin trân trọng cảm ơn!